

Yetişkinlerin Cinsiyetlerine, Yaşlarına ve Kişilik Özelliklerine Göre İletişim Becerilerinin İncelenmesi

By N Demirbaş Çelik

Investigating Communication Skills in Adults According to Gender, Age and Personality ¹	Yetişkinlerin Cinsiyetlerine, Yaşlarına ve Kişilik Özelliklerine Göre İletişim Becerilerinin İncelenmesi
First Author² Second Author³	
15 Abstract The purpose of this study was to determine whether communication skills of adults are different in terms of gender and age and to reveal that personality traits predict communication skills. For this purpose data were collected from 187 adults whose ages were ranging between 22 and 46 by Communication Skills Scale-Adult Form (and Five Factor Inventory. The data were analyzed by using SPSS 20 via t test, one way ANOVA and stepwise regression. In the result of analysis, it was determined that the total score of female's communication skills get higher scores than males in the subscale of active listening and non-verbal communication and complying with the communication principles. There were differences only caring communication dimension by age. According to this, it was found that pay attention to communication increases as age increases. It was determined that about 17.8% of total score in	Özet Bu araştırmanın amacı yetişkinlerin cinsiyet ve yaşlarına göre iletişim becerilerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek ve kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını ortaya koymaktır. Bu amaçla yaşları 22 ile 46 arasında değişen 187 yetiskinden İletişim Becerileri Ölçeği-Yetiskin Formu Beş Faktör Kişilik Ölçeği aracılığıyla veri toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 20 programı kullanılarak t testi, tek yönlü varyans analizi, aşamalı regresyon yapılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda kadınların toplam iletişim becerileri puanının, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ile iletişim ilkelerine uyuma alt boyutundan elde edilen puanların erkeklerin puanlarından istatistiksel olarak düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaşa göre yalnızca iletişime özen gösterme boyutunda, daha ileri yaştakiler lehine farklılıklar vardır. Toplam iletişim becerileri puanının %17.8'inin,

¹ Information or explanation about the article, if any is there (submitted in a symposium, etc., conference organization, title, location, and dates).

² First author's Rank, University, Faculty, Department, email; **MUST BE WRITTEN**

³ Second author's Rank, University, Faculty, Department, email; **MUST BE WRITTEN**.

- **All the first page footnote text here must be in English**
- **All Authors must have a MASTER degree**
- **At least one author must have a Ph.D. degree**

communication skills were explained by extraversion and conscientiousness personality traits.

Keywords: Communication skills, personality, big five personality theory, adults

dışadönüklük ve özdenetim kişilik faktörleri ile açıklandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, kişilik, büyük beşli kişilik kuramı, yetişkinler

5

6

1. Giriş

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

Kişilerarası iletişim, bireylerin günlük yaşamlarının yanı sıra özel ve profesyonel yaşamlarının da merkezinde yer almaktadır. Kişilerarası iletişimin tanımı, Verdener (1999) tarafından iletişimi kuran kişiler, verdikleri mesajlar, iletişimin geçtiği ortam, anlayamamaya ya da yanlış anlamalara yol açabilecek bireyden ya da çevreden kaynaklanan bazı etmenler ve geri bildirim içeren süreçler olarak ele alınmaktadır. Wood (2010) kişilerarası iletişimin bireyin yaşamındaki önemini Maslow'un gereksinimler hiyerarşisini dikkate alarak açıklamış ve piramitteki her gereksinimin kişilerarası iletişim ile giderilebileceğini belirtmiştir. En temel gereksinimlerden en üst düzeydeki psikolojik gereksinimlerin karşılanmasına dek kişilerarası iletişimlerin önemli olduğunu gösteren araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Bazı psikolojik sorunların oluşmasında en önemli etmenlerden birisinin kişilerarası ilişkiler olduğu pek çok psikiyatrist tarafından vurgulanmaktadır. Bireylerin ağırlıklı olarak tek düzeyde iletişim kurmaları, kurdukları iletişimle ilgili olarak iletişim kurdukları bireylerle konuşmalarını birbirlerini anlamamalarına ve birbirlerini anlamada tutarsızlıklara neden olmaktadır (Haley, 1988; Özer, 1995). Sağlıklı ilişkilerin kurulamaması bireylerde anlaşılma, yalnızlık hatta bazı durumlarda daha da derin duygusal sorunlara yol açabilmektedir. Yapılan araştırmalar zayıf ya da etkili olmayan iletişim becerilerine sahip olmanın, şiddet ve saldırganlık eğilimi (Paterson, Capaldi ve Bank, 1991; Wehby, Symons ve Shates, 1995), madde kullanımı (McWhirter, McWhirter ve Gat, 1996) gibi sorunlara zemin hazırladığını göstermektedir. Hawkins, Willoughby ve Doherty (2012) boşanmış bireylerle yaptıkları araştırmada boşanmaların en büyük iki nedeninin kariyer, çocuk gibi farklı nedenlerle çiftlerin birbirlerinden giderek uzaklaşmaları ve konuşamaz hale gelmeleri yani kişilerarası iletişimlerinin giderek doyurucu olmaması ya da etkili olmayan etkileşimin sürmesi olduğunu saptamışlardır. Waldherr ve Muck (2011) evli çiftler, öğretmenler, sağlık çalışanları, yöneticiler gibi bir dizi gruba iletişim becerilerini daha iyi hale getirmek üzere düzenlenen eğitimlerin giderek artmasına dikkat çekmektedirler. Johnson (1996), bireylerin ilişkilerinde yaşadıkları sorunların büyük kısmının etkili olmayan iletişim örüntülerinden kaynaklandığını belirterek bu tip becerilerin önemine dikkat çekmektedir.

Bireyler, günlük, sosyal ve profesyonel yaşamlarında sürekli bir iletişim halindedirler. Öte yandan bu kişilerarası iletişim her zaman etkili, sağlıklı ve doyurucu biçimde olmamaktadır. Egan (2007), etkili ve sağlıklı iletişimin, iletişimde bulunan bireylerin birbirlerini doğru olarak anlamaları, ardından bunu birbirlerine iletmeleri, birbirlerine saygılı davranmaları, anladıklarını ve anlaşıldıklarını hissetmeleri halinde gerçekleştiğini belirtmektedir. İletişim becerilerinin doğuştan ve sezgi yoluyla gerçekleştiğini düşünenler olsa da pek çok çalışma, iletişimin çoğu öğesinin öğrenilebilir ve öğretilebilir özelliklere sahip olduğunu göstermektedir (Örn., Egan, 2007; Verdener, 1999). Egan (2007, s.8) önerdiği model ile sadece profesyonellerin değil bireylerin de günlük yaşamlarında kendilerine yardımcı olabilecek etkili iletişim becerilerinin nasıl kazanılabileceğinden söz etmektedir.

42 Kişilerarası iletişimde mesajlar temel olarak iki biçimde verilmektedir. Bunlar sözler ya da yazılarla
43 verilen sözel mesajlar ve yüz ifadeleri, beden duruşu ve ses ile ilgili olan sözel olmayan mesajlardır.
44 Her iletişimde taraflar birbirlerine bu tür mesajları alıp vermektedirler. Bu mesajlar sıklıkla birbirlerini
45 tamamlama özelliği gösterebilirler de bazen sözel olmayan mesajlar, sözel mesajla çelişebilirler (Egan,
46 2007; Verdener, 1999). Böyle bir durum olduğunda bireyler sözel olmayan mesajlara daha fazla önem
47 vermektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar, sözel olmayan mesajların iletişimdeki rolünün oldukça
48 fazla olduğunu (Knapp ve Hall, 2009) göstermektedir. İletişimle ilgili çalışmalar yapan İletişim
49 Araştırmaları Şirketi'ne (Communication Research Associates) göre kişilerarası iletişimin %75 ile %95
50 arasındaki oranı sözel olmayan mesajlarla gerçekleşmektedir (Communication Research Associates,
51 2004; s.98). İletişim becerilerinin neler olduğuna ilişkin görüşler farklılıklar gösterebilmektedir. Egan
52 (2002) iletişim becerilerini etkili/etkisiz dinleme ve etkili/etkisiz sözel ya da sözel olmayan tepki verme
53 biçiminde özetlemektedir. Bu iki becerinin altında bir dizi beceri yer almaktadır. Örneğin; tepki verme
54 becerisinin altında karşısındaki konuşmaya teşvik etmek, soru sormak, etkin dinleme tepkileri vermek,
55 özetlemek, duyguları kişiselleştiren cümleler kullanmak ve etkili geri bildirim vermek (Coursen ve
56 Thomas, 1989; DeFleur, Kearney ve Plax, 1997; Egan, 2002; Gordon, 1992) gibi bir dizi beceri yer
57 almaktadır.

58
59 Kişilerarası iletişimin etkili ya da etkisiz olmasını etkileyen etmenler, iletişim halindeki bireylerin kişilik
60 özellikleri, iletişimin gerçekleştiği ortam, iletişimin hangi konuda ve ne kadar önemli olduğu biçiminde
61 özetlenmektedir (Communication Research Associates, 2004; s.62-63). Yapılan çalışmalarda cinsiyet
62 (Örn., Jones, 1999; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Korkut, 2005; Suzuki-Laidlaw, Kaufman, MacLeod,
63 Van Zanten, Simpson ve Wrixon, 2006; Tannen 1992; Uchida 1997), yaş (Örn., Baykara-Pehlivan,
64 2005; Gülbahçe, 2010; Tümkaya, 2011; Razi, Kuzu, Yıldız, Ocakçı, ve Çamkuşu-Arifoglu2009;
65 Suzuki-Laidlaw ve ark., 2006), kişilik özellikleri, mizaç ve karakter (Örn., Chan ve Sy, 2016; Erkan
66 ve Avcı, 2014; Jin-Young, 2015; Koppensteiner ve Grammer, 2011; Leung ve Bond, 2001; Weaver,
67 2005) gibi değişkenlerin iletişime ilgili olduğu saptanmıştır. Alanyazında iletişimin ilişkili olduğu bir
68 dizi psikolojik yapı ve beceri ile ilgili yapılmış çalışmalara da rastlanmaktadır. Örnek olarak çatışma ve
69 problem çözme becerileri (Koç, Terzi ve Gül, 2015; Markman, Stanley ve Blumberg, 2010; Mohr ve
70 Spekman, 1995), psikolojik sağlık (Buluş ve Bağcı, 2016; Oliver, Collin, Burns ve Nicholas, 2006),
71 iyilik hali (Pehlivan, 2014; Roscoe, 2009; Swarbrick, Murphy, Zechner, Spagnolo ve Gill, 2011) ile
72 iletişim becerileri arasındaki ilişkiler verilebilir.

73
74 İletişim becerilerinde önemli bir değişken olduğu belirtilen kişilik özelliklerini farklı kuramların farklı
75 biçimlerde açıkladıkları görülmektedir. Son zamanlarda kişilik özellikleriyle ilgili geliştirilen kuramlar
76 arasında en fazla ilgi çekenlerden birisi McCrae ve Costa (1987) tarafından geliştirilen Büyük Beşli
77 kuramıdır. Bu kurama göre, tüm bireyler beş temel boyutta sınıflanabilen, duygu, düşünce ve davranış
78 örüntülerini etkileyen bazı temel özellikler taşımaktadırlar (McCrae ve Costa, 2006). McCrae ve Costa
79 (1987) bu kuramı geliştirirken her faktörün psikometrik araçlarla ölçülebilecek türden ve tüm kişilik
80 özellikleri kapsayacak şekilde olması biçimindeki iki temel ilkeyle hareket etmişlerdir. Bu faktörler
81 İngilizcede OCEAN olarak kodlanmıştır: (O: Openness to experience (Deneyimlere açıklık), C:
82 Conscientiousness (Özdenetim), E: Extraversion (Dışadönüklük), A: Agreeableness (Uyum), N:
83 Neuroticism (Duygusal tutarsızlık). Her faktör içinde iki ucu da barındırmaktadır. Örneğin;
84 dışadönüklük boyunun bir ucu dışadönüklük iken diğeri içedönüklüktür.

85 *Deneyimlere açkılık* boyutunda yüksek olan bireyler; hoşgörülü, analitik düşünen, entelektüel meraka
86 sahip, hassas, yaratıcı, hayallerinin peşinden gitmeyi seven, yenilik ve farklılık arayışı içindedirler. Öte
87 yandan diğer uçtaki bireylerin geleneksel, yaratıcı olmayan, rutinleri yeğleyen, tutucu, merakları
88 olmayan ve hayalden uzak özellikler gösterdikleri belirtilmektedir (McCrae ve Costa, 2006). Bu boyut,
89 bireylerin entelektüel özelliği olan etkinliklere katılmalarını, yeni duygu ve düşüncelere açık olmalarını
90 da içermektedir (Chamorro-Premuzic, 2007). McCrae ve Costa (2006) özdenetim özellikleri yüksek
91 olan bireylerin özelliklerini sorumluluk sahibi, çalışkan, sebatkar, zamana uyma açısından dakik ve
92 hevesli; diğer uçtaki bireylerin özelliklerini ise özensiz, çabuk vazgeçen, tembel, amaçsız, geç kalan ve
93 ihmalkâr olarak belirtmişlerdir. Chamorro-Premuzic (2007), bu boyutta olan özelliklere liderlik, öz
94 disiplin, amaç yönelimli olma, yeterlik gösterme, üretken ve kararlı olma gibi özellikleri de
95 eklemektedir. *Dışadönüklük* üzerinde en fazla görüş birliği sağlanan faktördür (Kenny, Albright,
96 Malloy ve Kashy, 1994). McCrae ve Costa (2006) dışadönük olan bireyleri, konuşkan, hırslı, neşeli,
97 açık yürekli, katılımcı, insanlarla iletişim arayışı içinde olan, fiziksel olarak aktif bireyler; içedönük
98 bireyleri ise mesafeli, resmi davranan, yalnız kalmayı tercih eden, ciddi, ağırbaşlı, mütevazı, fiziksel
99 olarak pasif bireyler olarak tanımlamaktadırlar. Dışadönüklük, sıcaklık, sosyallik, girişkenlik, enerjik
100 olma, heyecan arama ve olumlu duygular yaşama eğilimiyle ilgilidir (John ve Srivastava, 1999). *Uyum*
101 faktörü yumuşak başlılık, uzlaşılabilirlik, geçimlilik gibi farklı isimlerle kavramsallaştırılmış olsa da bu
102 araştırma kapsamında “uyum” olarak ele alınmıştır (McCrae ve Costa (1991). Uyum etmenine sahip
103 bireylerin genel olarak, yardımsever ve çıkarıcı olmayan, affedici, insanlara güvenebilen, başkalarına
104 karşı saygılı, nazik, özgeci ve insanlarla iş birliği yapmayı sevme gibi özellikleri taşıırken diğer ucunda,
105 ben merkezci, şüpheli, eleştirel, sınırlı, katı yürekli, cimri ve muhalif özellikleri gösterdikleri
106 belirtilmiştir (McCrae ve Costa, 2006). *Duygusal tutarsızlık* boyutu bazı çalışmalarda duygusal olarak
107 dengede olmamak olarak kavramsallaştırılmaktadır. Genel olarak, duygusal tutarsızlık boyutu yüksek
108 olan bireylerin özellikleri, gergin, umutsuz, hassas, kaygılı, kendini suçlu hisseden/kendine acıyan,
109 duygusal olarak dengesiz, değişkenlik gösteren, kırılğan ve gergin gibi sıfatlar ile ifade edilmektedir.
110 Diğer uçtaki duygusal tutarlılık boyutundaki bireyler ise duygusal olarak tutarlı, dengeli, sakin, rahat,
111 kendinden memnun, dayanıklı ve duygularına yenilmeyen gibi özelliklerle anılmaktadır (McCrae ve
112 Costa, 2006). Chamorro-Premuzic'a (2007) göre duygusal tutarsızlık boyutundakiler kaygı,
113 depresyon, stres ve öfke gibi olumsuz duyguları yaşama eğilimindeyken diğer uçtakiler daha rahat ve
114 sakin kişilerdir.

115
116 Kişilik özellikleriyle iletişim becerileri arasında ilişki olduğunu gösteren araştırmalardan birinde sosyal
117 kaygının kişilerarası ilişkileri olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır (Wenzel, Graff-Dolezal, Macho
118 ve Brendle, 2004). Bazı çalışmalarda sadece içe ve dışadönük olmakla iletişim becerileri arasındaki
119 ilişkilere bakılmıştır. Riggio ve Riggio (2002) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçları,
120 dışadönüklük ile duygusal olarak kendini ifade edebilme arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu
121 göstermiştir. Phipps ve Prieto (2011), yaptıkları çalışmada dışadönük bireylerin, başkalarıyla ilişki
122 başlatmak ve sürdürmek konusunda daha başarılı olduklarını saptamışlardır. Klein (2009) ise yaptığı
123 araştırmada dışadönüklüğün ilişki oluşturma becerilerinin en güçlü yordayıcısı olduğunu bulmuştur.

124
125 Büyük Beşli Kuram'ın kavramlarını ele alarak bireylerin kişilik özellikleriyle iletişim becerileri
126 arasındaki ilişkiye bakan çalışmaların birinde polislerle çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre
127 polislerin iletişim becerileri ile beş faktör kişilik özelliklerinden duygusal tutarsızlık arasında olumsuz
128 yönde; dışadönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık ve özdenetim arasında ise olumlu yönde
129 anlamlı ilişkiler saptanmıştır (Yiğit ve Deniz, 2012a). Özel güvenlik görevlileriyle yapılan bir diğer
130 çalışmada iletişim becerileri ile beş faktör kişilik özelliklerinden duygusal tutarsızlık alt boyutu ile
131 iletişim becerileri alt boyutlarından duygusal beceriler alt boyutu arasında olumsuz yönde anlamlı
132 ilişkiler bulunmuştur (Yiğit ve Deniz, 2012b). Üniversite öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada da
133 dışadönüklük ile iletişim becerileri puanlarının tümü arasında olumlu yönde yüksek, deneyime açıklık,
134 uyum ve özdenetim ile olumlu yönde anlamlı, zayıf ilişkiler ve duygusal tutarsızlık tüm iletişim
135 becerileri puanlarıyla olumsuz yönde ilişkili bulunmuştur (Toy, 2007).

136 Yordama çalışmalarının birisinde dışadönüklük ile duygusal dengesizliğin etkili iletişim becerilerinin
137 genel yordayıcıları olduğu saptanmıştır (Wahba ve McCrosney, 2005). Diğerinde ise, dışadönüklük ile
138 deneyimlere açıklık boyutlarının konuşma performansının yordayıcısı olduğu saptanmıştır (Jin-
139 Young, 2015). Yetişkinlerle yapılan bir çalışmada Beş Faktör Kuramı ile iletişimle ilgili aktif empatik
140 dinleme ile etkili davranma becerileri üzerine çalışılmış ve aktif empatik dinlemeyi deneyimlere açıklık
141 ve uyumluluğun, dışadönüklüğün ise etkili davranma becerilerinin yordayıcısı olduğu saptanmıştır
142 (Sims, 2016). Juhász (2010) tarafından yapılan bir çalışmada takım odaklı iletişim sözleri kullanmak ile
143 kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler araştırılmış ve dışadönüklük ile deneyimlere açık olmayla olumlu
144 yönde ilişki olduğunu bulmuştur.

145
146 Yapılan çalışmalar yaş ile iletişim becerileri arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Beliren yetişkin
147 dönemindeki üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça iletişim
148 becerileri algılarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Baykara, 14 Nhlivan, 2005; Gülbahçe, 2010;
149 Tümkaya, 2011). Üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalarda birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar
150 sınıf düzeyi arttıkça iletişim ölçeği puan ortalamasında artış olduğu, fakat son sınıfta düşme olduğu
151 belirlenmiştir (Ertekin-Pınar, Duran Aksoy, Cesur ve Dağlar 2017; Küçükkaragöz, Canbulat ve Akay,
152 2013; Tutuk, Al ve Doğan, 2002). Ancak bir başka çalışmada 20–24 yaş grubundakilerin iletişim
153 becerilerinin 15-19 yaş grubundakilerden daha iyi olduğu saptanmıştır (Razı ve ark., 2009).
154 Öğretmenler ve müfettişlerle yaptığı çalışmada da Çetikanat (1998), yaşları ve kıdemleri ileri olan
155 müfettişlerin bazı iletişim becerilerinde daha iyi olduklarına ilişkin bulgu elde etmiştir. Hemşireler
156 üzerinde yapılan bir çalışmada, yirmi yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin iletişim becerilerinin daha az
157 çalışmış olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Kumcağız, Yılmaz, Çelik ve Avcı, 2011).
158 Dolayısıyla yaş ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiler konusunda birbiriyle çelişen araştırma sonuçları
159 bulunmaktadır. Evans Hearn, Uhlemann ve Ivey (2008) kişilerarası iletişimlerdeki örüntülerin
160 kültürden kültüre değiştiğini ve cinsiyetler arasında da bu değişikliklere rastlandığını belirtmektedirler.
161 Yapılan çalışmaların bazılarında cinsiyetler arasında iletişim konusunda fark olduğu bazılarında ise
162 olmadığı biçiminde birbirinin aksi bulguların elde edildiği görülmektedir. Öte yandan araştırmalarda
163 daha ağırlıklı olarak kadınların erkeklere göre daha iyi kişilerarası iletişim becerilerine sahip olduğu
164 bulgularına rastlanmaktadır. Cinsiyet değişkenini ele alan bu çalışmalara yetişkinler (Korkut, 2005;
165 Songül-Naçar ve Tümkaya, 2011; Suzuki-Laidlaw ve ark., 2006) ve genç yetişkin grubu olarak
166 üniversite öğrencileriyle (Çetinkaya 2011; Elkatmış ve Ünal, 2014; Güçlü, 2016; Kılıçgil, Bilir, Özdiñç,
167 Eroğlu ve Eroğlu 2009; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Özerbaş, Bulut ve Usta., 2007; Taşkın, Taşğın,
168 Başaran ve Taşkın 2010; Toy, 2007) yapılan araştırmalar örnek olarak verilebilir.

169

170 2. Amaç

171 Türkiye’de Büyük Beşli Kişilik Kuramını ele alarak polis ve özel güvenlik görevlileri ile yapılan yetişkin
172 çalışmalarının dışında başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yetişkinlerde iletişim becerilerini açıklayan
173 değişkenlerin bilinmesinin hem günlük yaşamda hem de iş yerindeki ilişkiler hakkında daha fazla
174 bilgiye ulaşmayı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın iki amacı bulunmaktadır. Amaçların
175 ilki yetişkinlerin cinsiyet ve yaşlarına göre iletişim becerilerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek
176 iken ikincisi kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını ortaya koymaktır. Dolayısıyla bu
177 çalışmada iki araştırma sorusuna yanıt aranmıştır:

178 I. Cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre iletişim becerileri farklılaşmakta mıdır?

179 II. Kişilik faktörleri iletişim becerilerini yordamakta mıdır?

180

181 3. YöntemMethod

182

183 3.1. Katılımcılar

Bu araştırmada üniversiteden mezun olanlardan oluşan iki farklı gruptan veri toplanmıştır. İlk grupta yer alan katılımcılar, 2016-2017 bahar döneminde güneydeki bir orta ölçekli üniversitede Rehberlik dersleri alan, 22-46 yaş aralığındaki 132 (%70.7) kadın, 47 (%25.2) erkek ve cinsiyetini belirtmeyen 8 (%4.3) kişi olmak üzere toplam 187 yetişkindir. Katılımcılar yeni kariyer yönelimleri için mezuniyet sonrası yeni eğitim almaya gelen yetişkinlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanlar arasında 20-26 yaş aralığında 59 (%31.6); 27-33 yaş aralığında 56 (%29.9) ve 34-46 yaş aralığında 51 (%27.3) kişi bulunmaktadır. Katılımcılardan 21'i (%11.2) yaşını belirtmemiştir. Bu veriler, açımlayıcı faktör analizi ile diğer analizler için kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci grubu, doğrulamayı faktör analizi yapmak için ulaşılan 126 yetişkinden oluşmaktadır. Yaşları 22-40 aralığında değişen bu yetişkinlerin 98'i (%77.8) kadın 28'i (%22.2) erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması ise, 29.58'dir.

3.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplamak için İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu, Beş Faktör Kişilik Ölçeği ve cinsiyet ile yaşın sorulduğu kısa bir Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Aşağıda ölçekler kısaca tanımlanmıştır.

3.2.1. İletişim Becerileri Ölçeği (İBÖ): İletişim becerilerini ölçmek amacıyla Korkut-Owen ve Bugay (2014) tarafından üniversite öğrencileriyle geliştirilen 25 maddelik ve dört boyutlu İletişim Becerileri Ölçeği, yetişkinler için yeniden geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılarak kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları iletişim ilkeleri ve temel becerileri, kendini ifade etme, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim kurmaya isteklilik olarak adlandırılmaktadır.

3.2.1.1. İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu (İBÖ-YF): Ölçeğin orijinal formunun yetişkinler için yapı geçerliğini test etmek amacıyla temel bileşenler analizi yapılmıştır. Bu amaçla dik döndürme yöntemlerinden faktörler bağımsız olduğunda kullanılan, eř zamanda faktörleri ve değişkenleri basitleştirmek için karma bir yöntem olan eşit ölçüde maksimize etme (equamax) döndürme yöntemi kullanılmıştır. KMO testi 0,927 ve Barlett testi 3358,412 olarak elde edilmiştir. Analiz sonucunda ölçeğin yetişkinlerde dört yerine beş alt boyutlu yapı gösterdiği ve açıklanan varyansın 7,18 olduğu anlaşılmıştır. Birinci faktör toplam varyansın %46.1'ini, ikinci faktör %11.6'sını, üçüncü faktör %5.5'ini, dördüncü faktör % 4.4'ünü, beşinci faktör ise %4'ünü açıklamaktadır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda oluşan yapı ve faktör yükleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Analizlere göre faktörlerin adlandırılmaları İBÖ'nün üniversite öğrencileri için kullanılan formuna benzer olarak gerçekleştirilmiştir. Dokuz maddeden oluşan ilk faktör temel beceriler ve kendini ifade etme (TB-KİE) olarak adlandırılmıştır. Maddelerden bazıları "Duygularımı rahatlıkla dile getirebilirim.", "Karşımdakini dinlerken onu anladığımı uygun bir dille ifade ederim". ve "Birisini dinlerken söylenenlerin altında yatan duyguları anlayabilirim." örnek olarak verilebilir. İkinci faktör iletişime özen gösterme (İÖG) olarak adlandırılmıştır ve beş maddeden oluşmaktadır. Bu faktördeki maddelere "Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini beklerim." ve "Birileriyle konuşurken onları rahatsız edebilecek kadar yakınlarında olmamaya özen gösteririm" örnek olarak verilebilir. İlişki kurmaya isteklilik (İKİ) olarak adlandırılan üçüncü faktör üç maddeden oluşmaktadır. Bu boyuttaki maddelerden birisi "İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım." biçimindedir. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim (EDSOİ) adındaki dördüncü boyut beş maddeden oluşmaktadır. Örnek maddelerden ilki "Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım." iken diğeri "Konuşmaları dinlerken, içerikle yüz ifadesinin ya da beden duruşunun uyumuna dikkat ederim" biçimindedir. Son faktör olan iletişim ilkelerine uyma (İİU), üç maddeden oluşmaktadır. "İnsanları oldukları gibi kabul ederim" bu boyuta giren maddelerden birisidir.

1
242 Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 25 maddesi için beş faktörlü olarak tanımlanan
243 modele ait uygunluk istatistiklerinin uyum indekslerine göre kabul edilebilir aralıkta olduğunu
244 göstermektedir: [χ^2 (216) = 242.0, $p < 0.001$; χ^2/df - ratio = 2.45; CFI = 0.91, IFI= 0.91, RMSEA =
245 0.087, SRMR = 0.008]. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan Cronbach alfa katsayısı 0.94 olarak
246 bulunmuştur. Ölçeğin alt faktörlerine ilişkin iç tutarlılık katsayıları ise TB-KİE için 0.95; İÖG için 0.81;
247 İKİ için 0.74, EDSOİ için 0.76 ve İIU için ise 0.65 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değerler, İBÖ-
248 YF'nin güvenilirlik düzeyi için yeterli olduğunu göstermektedir.

249
250

Tablo 11: İBÖ-YF'nun Faktör Yükleri

	I. Faktör	II. Faktör	III. Faktör	IV. Faktör	V. Faktör
M13	0,75				
M23	0,7				
M25	0,65				
M20	0,65				
M17	0,64				
M19	0,61				
M18	0,58				
M22	0,57				
M14	0,49				
M21		0,63			
M16		0,62			
M2		0,58			
M24		0,56			
M15		0,56			
M7			0,83		
M8			0,83		
M9			0,47		
M5				0,74	
M4				0,68	
M10				0,57	
M11				0,55	
M12				0,55	
M1					0,81
M3					0,79
M6					0,66

Field Coc
Formatte

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

3.2.2. Beş Faktör Kişilik Ölçeği (BFKÖ): BFKÖ, John ve Srivastava (1999) tarafından Büyük Beşli Kuramına göre geliştirilen 44 maddeli ve beş alt boyutlu bir ölçektir. Ölçeğin alt boyutları; dışadönüklük, uyum, özenetim, duygusal tutarsızlık ve deneyimlere açıklık olarak belirlenmiştir. BFKÖ, beşli likert tipi olarak düzenlenmiştir ve “1: Hiç katılmıyorum, 2: Biraz katılmıyorum, 3: Ne katılıyorum ne katılmıyorum (kararsızım), 4: Biraz katılıyorum, 5: Tamamen katılıyorum” olarak derecelendirilmektedir. Alt ölçeklerden alınan yüksek puanlar bireyin o kişilik özelliğine yüksek derecede sahip olduğunu göstergesi olarak ele alınmaktadır. BFKÖ'nün Türk kültürüne uyarlama çalışması, üniversite öğrencileri üzerinde Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılmıştır. Türkiye örneklemini için yapılan çalışmada alt boyutların güvenilirliği 0.64 ve 0.77 arasında değişmektedir (Sümer ve Sümer, 2005). Bu araştırmada ise 0.60 ile 0.70 arasındadır.

3.3. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, cinsiyete göre iletişim becerilerinin **19** ilişip farklılaşmadığını belirlemek amacıyla t testi, yaş grubuna göre iletişim becerileri puanlarının **değişip değişmediğini** test etmek üzere **tek yönlü varyans analizi** kullanılmıştır. Farklılık olan durumlar LSD testi ile incelenmiştir. Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını incelemek için önce çoklu regresyon analizi, ardından yordayıcı olduğu belirlenen değişkenler için aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. İBÖ'nün faktör yapısını belirlemek için dik döndürme yöntemlerinden varimaks döndürme tekniği kullanılarak açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. İBÖ'nün faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Bu çalışmada, SPSS 20.0 ve LISREL 8.80 programlarından faydalanılmıştır.

4. Bulgular

Bulgular, araştırma problemlerinin sırasına göre verilmiştir. Bu amaçla önce cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre iletişim becerilerinin **değişip değişmediğine** ilişkin bulgular sunulmuştur. Ardından da kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Cinsiyet ve Yaşa Göre İletişim Becerileri

Cinsiyete göre toplam iletişim becerileri puanı ile İBÖ'nün alt boyutlarında anlamlı **fark olup olmadığını** belirlemek amacıyla **t testi** yapılmıştır. **Tablo 2'de t testi sonuçları** verilmiştir.

Tablo 22: Cinsiyete Göre İBÖ Toplam ve Alt Boyut Puanlarının t-Testi Sonuçları

Cinsiyet / Boyut	N	X	SS	df	t	p
Kadın-Toplam Puan	132	105,25	9,14	177	2,08	0,03*
Erkek-Toplam Puan	47	101,74	11,79	66,73		
Kadın-TBE-KIE	132	38,16	3,65	177	1,1	0,27
Erkek-TBE-KIE	47	37,42	4,68	66,93		
Kadın-İÖ	132	20,8	2,66	177	1,88	0,06
Erkek-İÖ	47	19,93	2,83	76,85		
Kadın-İKSİ	132	12,09	2,08	177	0,66	0,5
Erkek-İKSİ	47	11,85	2,44	71,23		
Kadın-EDSOİ	132	21,79	2,5	177	2,13	0,03*
Erkek-EDSOİ	47	20,82	3,08	68,74		
Kadın-İİU	132	12,39	1,85	177	2,04	0,04*
Erkek-İİU	47	11,7	2,35	67,29		

Field Coc

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

Tablo 2 incelendiğinde kadın ve erkekler arasında İBÖ'nün toplam puanında, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma boyutlarında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Ortalamalara bakıldığında iletişim becerilerindeki farkın kadınlar lehine olduğu görülmektedir.

Yaş grupları arasında toplam iletişim becerileri ve alt ölçekler açısından anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yaş grupları 20-26; 27-33 ve 34-46 biçiminde ele alınmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde toplam iletişim becerileri puanları açısından yaş grupları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Alt puanlar arasında yaşa göre iletişim özen boyutunda farklılık vardır. Yapılan LSD testi sonucuna göre birinci grup ile ikinci ve üçüncü grup arasında ve ikinci grup ile üçüncü grup arasında anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir. Üçüncü grubun puanı ($\bar{X} = 21.39$), birinci ($\bar{X} = 20.35$) ve ikinci gruptan ($\bar{X} = 20.27$) daha yüksektir.

Tablo 33: Yaş Gruplarına Göre İBÖ-YF Toplam ve Alt Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara Uygulanan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası-Toplam	566,14	2	283,07		0,06
Gruplar içi-Toplam	18085,62	184	98,29	2,88	
Toplam	18651,77	186			
Gruplar arası- TBE-KIE	72,39	2	36,19	2,31	0,1
Gruplar içi- TBE-KIE					
Toplam	2944,86	186			
Gruplar arası- İÖ	43,76	2	21,88	3,09	,048*
Gruplar içi- İÖ	1302,95	184	7,08		
Toplam	1346,71	186			
Gruplar arası- İKSI	8,67	2	4,34	0,93	0,39
Gruplar içi- İKSI	857,11	184	4,65		
Toplam					
Gruplar arası- EDSOİ	7,28	2	3,64	0,49	0,61
Gruplar içi- EDSOİ	1365,36	184	7,42		
Toplam	1372,64	186			
Gruplar arası- İİ	13,87	2	6,93	1,75	0,17
Gruplar içi- İİ	726,81	184	3,95		
Toplam	740,68	186			

Field Coc

377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396

4.2. Kişilik Faktörlerinin İletişim Becerilerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere yapılan analizler iletişim becerileri ölçeğinin toplam puanı ve alt boyutlarından alınan puanları biçiminde iki başlıkta sunulmuştur. İkisinde de önce çoklu regresyon analizi yapılmış ardından yordayıcı olduğu belirlenen değişkenler için aşamalı regresyon analizi yapılmıştır.

4.3. Kişilik Faktörlerinin Toplam İletişim Becerilerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere çoklu regresyon analizi yapılmıştır. An 10% sonuçlarına göre standardize edilmiş regresyon katsayıları (β) incelendiğinde dışadönüklük ($\beta = 0.44$; $p < 0.01$) ve özdenetim ($\beta = 0.27$; $p < 0.05$) boyutlarının iletişim becerilerini anlamlı ölçüde yordadıkları belirlenmiştir ($F(5, 181) = 8.48$; $p < 0.001$). Bu değişkenlerin ayrı ayrı iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere aşamalı regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur. Buna göre toplam iletişim becerileri puanının, %17.8'inin dışadönüklük ($\beta = 0.30$) ve özdenetim ($\beta = 0.23$) faktörleri ile açıklandığı belirlenmiştir ($F(2, 184) = 19.97$; $p < 0.001$).

Tablo 44: İletişim Becerilerinin Yordanmasına İlişkin Aşamalı Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	SH	β	T	p	R	R2	F
Dışadönüklük	0,53	0,11	0,3	4,54	0,000	0,35	0,12	26,38
Özdenetim	0,35	0,1	0,23	3,46	0,000	0,42	0,17	19,97

Field Coc
Formatte

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

Tablo 4'de yer alan aşamalı regresyon analizi bulgularına göre iletişim becerilerinin %12.5'inin dışadönüklük, % 5.3'ünün özdenetim faktörü tarafından açıklandığı bulunmuştur ($F(2, 184) = 19.97$; $p < 0.001$). Diğer kişilik faktörlerinin iletişim becerileri toplam puanını açıklamadığı belirlenmiştir.

4.4. Kişilik Faktörlerinin İletişim Becerilerinin Boyutlarını Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin İBÖ'nün alt boyutları yordayıp yordamadığını belirlemek üzere her bir alt ölçek için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyonda toplam varyansı açıklayan kişilik faktörleri ele alınarak aşamalı regresyon yapılmıştır. Buna göre temel beceriler ve kendini ifade etme boyutunun % 8.8'i ($\beta = 0.29$; $F(1, 185) = 17.82$; $p < 0.001$), ilişki kurmaya ve sürdürmeye isteklilik boyutunun %19,3'ü ($\beta = 0.43$; $F(1, 185) = 44.22$; $p < 0.001$) dışadönüklük etmeni tarafından yordanmaktadır. İletişime özen boyutunun %9'3'ü ($\beta = 0.30$; $F(1, 185) = 18.88$; $p < 0.001$) özdenetim etmeni tarafından açıklandığı belirlenmiştir. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim boyutunun %8.6'sı dışadönüklük ($\beta = 0.21$) ve % 4.6'sı özdenetim ($\beta = 0.25$) boyutları tarafından açıklanmaktadır ($F(2, 184) = 13.94$; $p < 0.001$). İletişim ilkeleri boyutunun %15,2'si ($\beta = -0.39$) duygusal tutarsızlık etmeni tarafından yordanmaktadır ($F(1, 185) = 33.09$; $p < 0.001$).

5. Tartışma ve Yorum

Bulguların tartışma ve yorumu bulguların veriliş sırasına göre sunulmuştur. O nedenle önce cinsiyet ve yaş ile ilgili olanlara ardından yordama çalışmalarına yer verilmiştir.

Cinsiyetler arasında İBÖ'nün toplam puanı ile etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma alt boyutları açısından kadınlar lehine fark olduğu görülmektedir. Bu bulgu, yetişkinler arasında kadınların iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu gösteren çalışmalarla paralellik göstermektedir (Güçlü, 2016; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Korkut, 2005; Songül-Naçar ve Tümkaya, 2011; Suzuki-Laidlaw ve ark., 2006; To7 2007). Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim alt boyutunda kadınlar lehine olan fark, kadınların sözel olmayan ifadelerle ilişkin mesajların yorumlanmasında erkeklerden daha iyi olduklarına ilişkin araştırma bulgularıyla (Cunningham, 1977; Haas ve Arnold, 1995) örtüşmektedir. Etkili dinleme konusunda yapılan çalışmalarda kadınların daha iyi dinlediklerine ilişkin bulgular elde edilmiştir (Román, Ruiz ve Munuera., 2005). Yaptıkları meta analizi çalışmasında Eagly ve Wood (1991), kadınların erkeklere göre daha empatik oldukları için daha etkili dinleme becerisine sahip olduklarını saptamışlardır. İletişim ilkelerine uyma alt boyutlarında kadınlar lehine olan fark, kültürel olarak kadınlardan iletişime ilgili beklenen davranışlar (Aylor, 2003; Marini, 1990) biçiminde yorumlanabilir. Kullanılan ölçekte iletişim ilkelerine uyma boyutunda başkalarını olduğu gibi kabul edebilme, önyargısız ve sakin olarak dinleyebilme gibi kadınlardan kültürel olarak beklenen bazı özellikler yer almaktadır.

435 Yaş grupları arasında toplam iletişim becerileri puanları açısından anlamlı fark bulunmamışsa da alt
436 puanlar arasında iletişim özen boyutunda farklılık bulunmuştur. En büyük yaş grubunun iletişim özen
437 puanının diğer yaş gruplarından daha yüksek olması, yaş arttıkça iletişime verilen özenin arttığı
438 biçiminde yorumlanabilir. Bu boyutta, başkalarına yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini
439 beklemek ve birisine bir öneride bulunmadan önce, onun öneri vermesini istemeye dikkat etmek gibi
440 özellikler yer almaktadır. Yapılan çalışmalar yaş ilerledikçe iletişim becerileri ölçeklerinden alınan
441 toplam puanlardaki değişimden söz etmektedir ve bu çalışmaların sonuçları tutarlık
442 göstermemektedir. Bazı çalışmalarda daha genç olanların (Suzuki ve ark., 2006) bazı çalışmalarda ise
443 yaşı daha ileri olanların (Çetinkanat, 1998) iletişim becerilerinin daha iyi olduğu bulgusu elde edilmiştir.
444 Bu çalışmadaki bireylerin yaşlarının 22-46 aralığında olduğu dikkate alındığında son yaş grubunda (34-
445 46 yaş) olan yetişkinlerin iletişimlerine daha fazla özen göstermeleri gelişimsel özellikler ile
446 açıklanabilir. Levinson'a (1996) göre orta yetişkinlik çağı biyolojik açıdan duraksamaların veya
447 gerilemelerin olduğu yıllar olsa da psikolojik ve sosyal açıdan bireye doyum verici, üretken ve anlamlı
448 yıllar olabilmektedir. Yapılan bir araştırma sonucuna göre, gençlerin yaşamlarında kariyer ve romantik
449 ilişkiler önemliyen yaş ilerledikçe aile ilişkilerine verilen önem giderek artmaktadır (Kinnier ve Metha,
450 1989). Mineo (2017) tarafından özetlenen Harvard Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği uzunlamasına
451 çalışmada da sağlıklı yaşlanmanın anahtarının iyi ilişkiler olduğu saptanmıştır. Bu bulgular, bu
452 çalışmada elde edilen bulguyu destekleyici yöndedir.

453
454 *Toplam iletişim becerileri* puanının sekizde birinin dışadönüklük ve yirmide birinin özdenetim faktörleri
455 ile açıklandığı belirlenmiştir. Dışadönüklük ile iletişim becerilerinin toplam puanları arasındaki olumlu
456 yönde anlamlı ilişkiler önceki çalışma bulgularıyla tutarlıdır (Akert ve Panter, 1988; Ashton ve
457 ark.,2002; Fleeson ve ark., 2002; Riggio ve Riggio, 2002). Bu çalışmadan farklı biçimde Yiğit ve Deniz
458 (2012a) tarafından polislerle yapılan çalışmada ise iletişim becerilerini yordamada dışadönüklük ve
459 özdenetim alt boyutlarının önemli bir etkiye sahip olmadığı bulunmuştur. 16 toplam iletişim becerileri
460 puanının özdenetim faktörü tarafından yordandığı bulgusu, özdenetim ile iletişim becerileri puanı
461 arasında olumlu yönde anlamlı zayıf ilişki bulunmasıyla benzerlik göstermektedir (Toy, 2007).

462 Alt boyutlar açısından bakıldığında *ilişki kurmaya ve sürdürmeye isteklilik* boyutunun yak 2 ik beşte
463 birinin dışadönüklük etmeni tarafından yordandığı görülmektedir. Yapılan bir çalışmada dışadönük
464 kişilerin, başkalarıyla ilişki başlatmak ve sürdürmek konusunda daha açık oldukları ve kişilerarası
465 ilişkilerde daha başarılı oldukları saptanmıştır (Phipps ve Prieto, 2011). Başka bir çalışmada
466 dışadönüklük, iletişim becerileri ve ilişki oluşturma kavramları arasında olumlu yönde ilişkiler
467 saptanmıştır (Digman, 1990; akt., Klein 2009). Klein (2009) ise araştırmasında dışadönüklüğün ilişki
468 oluşturma becerilerinin en güçlü yordayıcısı olduğu bulgusuna ulaşmıştır. MacIntyre (1994) de kişilik
469 özellikleriyle iletişime istekli olmak gibi iletişim davranışları arasında ilişki olduğundan söz etmektedir.
470 *Temel beceriler ve kendini ifade etme* alt boyutunun dokuzda birinin dışadönüklük etmeni tarafından
471 yordandığını göstermektedir. Riggio ve Riggio (2002) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçları,
472 dışadönüklük ile kendini ifade edebilme arasında olumlu bir ilişkinin varlığını göstermiştir. Başka
473 çalışmalar da dışadönüklük ile ifade edebilirlik arasında (De Vries, Bakker-Pieper, Konings ve
474 Schouten, 2013; Jin-Young, 2015) ilişki olduğunu göstermektedir. *İletişime özen* boyutunun yaklaşık
475 onda birinin özenetim boyutu tarafın 5 nı açıklandığı belirlenmiştir. Özenetim düzeyi yüksek
476 bireyler, Costa ve McCrae'e (1995) göre başarılı olmaya eğilimli, azimli, planlı ve hareket etmeden
477 önce düşünen bireylerdir. Bu özellikler, özenetimi yüksek olanların iletişimlerinde sırasında özenli
478 olmaları açıklayabilir. Ayrıca özenetimi yüksek olanların iletişimlerinde sırasında özenli
479 olmaları da iletişime özen göstermelerini açıklayabilir. *Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim* boyutunun
480 dokuzda birini dışadönüklük ve yirmide birini özenetim boyutları yordamaktadır. Bu alt boyut,
481 bireylerin birbirlerini dinlerken sözel ve sözel olmayan mesajları dikkate almalarıyla ilgili özellikler
482 göstermektedir. Sims (2016) dışadönük bireylerin etkin dinlemede daha iyi oldukları bulgusunu elde
483 etmiştir. Akert ve Panter (1988) ise dışadönük bireylerin içedönük bireylere kıyasla sözel olmayan
484 mesajların anlamını daha doğru olarak yorumladıklarını saptamışlardır. Hargie (2011), dışadönüklerin
485 duygusal ifadelerin kodlarını çözmede rahat olduklarını saptamışken Burgoon, Buller ve Woodall
486 (1996) dışadönüklerin sözel olmayan mesajlara daha fazla dikkat ettiklerini bulmuşlardır.
487 Dışadönükler, sözel olmayan anlamları kullanmanın farklı yolları aracılığı ile kendilerini ifade etmede
488 iyidirler (Matsumoto ve Hwang, 2013). Jensen (2016) yaptığı çalışmada dışadönükler yüzyüze iletişimi
489 yeğlemenin yanı sıra farklı ses tonları kullanmayı, yüz ifadelerini ve bedenlerini farklı kullanmayı daha
490 fazla yeğlediklerini saptamıştır. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişimi yordayan diğer faktör
491 özenetimidir. Bu durum, özenetim özelliği yüksek olan bireylerin sorumluluk sahibi, özenli (McCrae
492 ve Costa, 2006), amaç yönelimli, üretken ve kararlı (Chamorro-Premuzic, 2007) olmalarıyla
493 açıklanabilir. Bu bireylerin başkalarını dinlerken özenle anlamaya dayalı olarak dinledikleri
494 düşünülebilir. Keltner (2005) özenetim özelliği yüksek olan bireylerin stres yaratan durumlarda
495 iletişim kurarken kontrollü olarak gülümsedikleri, göz iletişiminden kaçındıklarını ve yüzlerine
496 dokunduklarını saptamıştır. Bu araştırmalar, elde edilen bulgulara benzerlik göstermektedir. *İletişim*
497 *ilkeleri* boyutunun %15,2'si duygusal tutarsızlık etmeni tarafından yordanmaktadır. İletişim ilkelerine
498 uyma boyutunun düşük duygusal tutarsızlık düzeyi ile yordandığını gösteren bulgu alanyazındaki bazı
499 açıklan 5 ve araştırma sonuçları ile tutarlı görünmektedir. Costa ve McCrae (1995), duygusal tutarsızlık
500 düzeyi düşük olan bireylerin duygusal olarak dengeli, stresli durumlarda sakin kalabilen, kendilerine
501 güvenleri yüksek ve olumlu duygular yaşamaya eğilimi olduklarını belirtmektedirler. Alanyazında
502 duygusal tutarsızlık düzeyi arttıkça iletişim becerilerinin kötüleştiğine ilişkin araştırma sonuçları da
503 bulunmaktadır (Riggio ve Riggio, 2002; Toy, 2007). İletişim ilkelerine uyma boyutunda başkalarını
504 olduğu gibi kabul edebilme, önyargısız ve sakin olarak dinleyebilme gibi özelliklerin olduğu göz önüne
505 alındığında duygusal tutarsızlık düzeyi düşük olan bireylerin bu becerileri daha iyi yerine getirdikleri
506 düşünülebilir. Bu durumda bu bulgu, duygusal tutarsızlık düzeyi düşük olanların ölçekte sözü edilen
507 iletişimin ilkelerine daha fazla uydukları biçiminde yorumlanabilir.

508
509

5. Sonuç ve Öneriler

561 Bu araştırmanın sonucunda kadınların iletişim becerilerinin özellikle etkin dinleme ve sözel olmayan
562 iletişimlere dikkat etme ile iletişim ilkelerine uyma konularında erkeklerden daha iyi oldukları
563 belirlenmiştir. Yaş açısından bakıldığında yaşça en büyük olan (34-46 yaş) grubun daha genç olanlara
564 göre iletişime özen göstermede daha iyi oldukları elde edilen diğer bulgudur. Yordama sonuçlarına
565 göre toplam iletişim becerileri, dışadönüklük ve özdenetim kişilik faktörleri ile açıklanmaktadır. Alt
566 boyutları ise dışadönüklük, özdenetim ve duygusal tutarsızlık kişilik faktörleri açıklamaktadır. Bu
567 durumda dışadönüklük, özdenetim ve duygusal tutarsızlık faktörleri iletişimi açıklamakta daha güçlü
568 özellikler olarak görülmektedir. Bu çalışmada yapılan analizlerde diğer kişilik faktörleriyle olan uyum
569 ve deneyimlere açıklık faktörlerinin iletişimi açıklamadıkları saptanmıştır. Bu sonuçlara göre görece
570 genç olan yetişkin erkeklerle iletişim becerileri konusunda eğitimlerin verilmesi anlamlı görünmektedir.
571 Erkekler için özellikle etkin dinleme ve sözel olmayan iletişime dair psikeğitim programları
572 düzenlenebilir. Kişilik özelliklerinden uyum ve deneyimlere açıklık faktörlerinin iletişimi açıklamaması
573 bulgusu üzerine farklı çalışmalar yapılabilir.

574
575 Gelecek araştırmalar için verilebilecek önerilerin başında bu araştırmanın, yetişkinlerin farklı
576 demografik özellikleri dikkate alınarak yinelenmesi gelmektedir. Bu değişkenler katılımcıların çalışma,
577 romantik ilişki ve çocuk sahibi olma durumları, aylık gelir gibi sosyo ekonomik düzeye ilişkin
578 olabilirler. Bunun yanında yeni araştırmanın yaşları 46 yaşından daha büyük olan daha ileri yaşta
579 yetişkin gruplarıyla yeniden yapılması da anlamlı veriler sunabilir. Farklı mesleklerde çalışan
580 yetişkinlerle yapılacak araştırma sonuçları, farklı kişilik özellikleri olanlarla nasıl farklı iletişim
581 kurulabileceğine ilişkin ipucu verebilir. Kişilik özellikleri ve iletişim becerileri dikkate alınarak günlük
582 yaşamın bir parçası haline gelen bilgi iletişim teknolojilerinin kullanım amaçları, sıklıkları ve bu
583 konudaki internet bağımlılığı, siber zorbalık gibi kavramlar üzerine çalışmalar yapılabilir
584

585 Bu çalışmada erkeklerin sayısının kadınlardan az olması önemli bir sınırlılıktır. Gelecek çalışmalarda
586 daha fazla erkek katılımcıya ulaşmak anlamlı olacaktır. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı çalışmaya dahil
587 edilen yetişkinlerin tek bir yerleşim alanından geliyor olmalarıdır.

588 6. References

- 590 Akert, R. M. and Panter, A. T. (1988). Extraversion and the ability to decode nonverbal
591 communication. *Personality and Individual Differences*, 9(6), 965-972.
- 592 Ashton, M. C., Lee, K. and Paunonen, S. V. (2002). What is the central feature of extraversion? Social
593 attention versus reward sensitivity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(1), 245-252.
- 594 Aylor, B. (2003). The impact of sex, gender, and cognitive complexity on the perceived importance
595 of teacher communication skills. *Communication Studies*, 54(4), 496-509.
- 596 Baykara-Pehlivan, K. (2005). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir
597 çalışma. *İlköğretim Online*, 4(2), 17-23.
- 598 Buluş, M. ve Bağcı, B. (2016). Evlilik doyumu: Aile yılmazlığı ve etkili iletişim becerilerinin rolü. *Mehmet*
599 *Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 136-152.
- 600 Burgoon, J. K., Buller, D. B. and Woodall, W. G. (1996). *Nonverbal communication: The unspoken dialogue*
601 (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- 602 Chamorro-Premuzic, T. (2007). *Personality and Individual differences*. Oxford: Wiley Blackwell.
- 603 Chan, J. C-Y. and Sy, P.Y. (2016). The relationships among personality, intercultural communication,
604 and cultural self-efficacy in nursing students, *Journal of Nursing Research*: - 24(4), 286-290. doi:
605 10.1097/JNR.0000000000000157
- 606 Communication Research Associates (2004). *Communicate! Workbook for interpersonal communication*. (7th
607 Ed). Dubuque: Kendall/Hunt Publishing Company.
- 608 Costa, P. T. and McCrae, R. R. (1995). Domains and facets: Hierarchical personality assessment using
609 the revised NEO Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*. 64 (1), 21-50.
- 610 Coursen, D. and Thomas, J. (1989). Communating. In Smith, S.C., Piolo, P.K., Bridges, E.M. (Eds)
611 *School Leadership*. Hardwork for Excellence Eric. 252-271.

- 662 Cunningham, M.R. (1977). Personality and the structure of the nonverbal communication of
663 emotion. *Journal of Personality*, 45 (4), 564-584.
- 664 Çetinkanat, C. (1998). Öğretmen adayları ve müfettişlerin bakış açısından öğretmen iletişim becerileri,
665 *Eğitim Yönetimi* 4(14), 209-221.
- 666 Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin
667 belirlenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.
- 668 De Vries, R. E., Bakker-Pieper, A., Konings, F. E. and Schouten, B. (2013). The Communication
669 Styles Inventory (CSI): A six-dimensional behavioral model of communication styles and its
670 relation with personality. *Communication Research*, 40(4), 506-532.
- 671 DeFleur, M. L., Kearney, P. and Plax, T. G. (1997). *Fundamentals of human communication*. (2nd ed).
672 Mountain View, CA: Mayfield Published Company.
- 673 Eagly, A.H. and Wood, W. (1991). Explaining sex differences in social behavior: A meta-analytic
674 perspective, *Personality and Social Psychology Bulletin*, 17, 306-315.
- 675 Egan G. (2007). *The skilled helper* (8th Edition). Belmont USA: Thompson Higher Education
- 676 Egan, G. (2002). *The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping* (7th
677 ed.) Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- 678 Elkatmış, M., ve Ünal, E. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının iletişim beceri düzeylerine yönelik bir
679 çalışma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1), 107-122.
- 680 Erkan, Z. ve Avcı, R. (2014). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri: Mizaç ve karakter özelliklerinin
681 rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 84-94.
- 682 Ertekin Pınar, Ş., Duran Aksoy, Ö., Cesur, B. ve Dağlar, G. (2017). Ebelik öğrencilerinin eleştirel
683 düşünme eğilimleri ve iletişim becerileri: Yıllara göre izlem çalışması. *Journal of Human Sciences*,
684 14(2), 1117-1128. doi:10.14687/jhs.v14i2.4250
- 685 Evans, D. R., Hearn M. T., Uhlemann M. R. and Ivey A. E. (2008). *Essential interviewing: A programmed*
686 *approach to effective communication*, (7th ed). Belmont: Thomson Brook/Cole.
- 687 Fleenon, W., Malanos, A. B. and Achille, N. M. (2002). An intra-individual process approach to the
688 relationship between Extraversion and positive affect: is acting extraverted as 'good' as being
689 extraverted? *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 1409-22.
- 690 Gordon, T. (1992). *Etkili öğretmen eğitimi*. Çev. E. Aksoy E. ve B. Özkan. İstanbul: YA-PA Yayınları.
- 691 Güçlü, S. (2016). An experimental study towards young adults: Communication skills education.
692 *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 279-292. <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2016.63.16>
- 693 Gülbahçe, Ö. (2010). KK Eğitim Fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi. *Journal of*
694 *Physical Education and Sport Sciences*, 12(2), 12-22.
- 695 Haas, J. W. and Arnold, C.L. (1995). An examination of the role of listening in judgments of
696 communication competence in co-workers, *International Journal of Business Communication* 32 (2)
697 123-139.
- 698 Haley, J. (1988). *İletişim: Psikolojik sorunlar ve psikoterapi*. Çev. A. Uzunöz. Ankara: Çark Kitabevi
699 Yayınları.
- 700 Hargie, O. (2011). *Skilled interpersonal communication. Research, theory and practice*. London: Routledge.
- 701 Hawkins, A.J., Willoughby, B.J. and Doherty, W.J. (2012) . Reasons for divorce and openness to
702 marital reconciliation *Journal of Divorce Remarriage*, 53(6), 453-463, doi:
703 [10.1080/10502556.2012.682898](https://doi.org/10.1080/10502556.2012.682898)
- 704 Jensen, M. (2016). Personality traits and nonverbal communication patterns, *International Journal of*
705 *Social Science Studies*, 4(5), 57-70.
- 706 Jin-Young, K. (2015). The effect of personality, situational factors, and communication
707 apprehension on a blended communication course, *Indian Journal of Science and Technology*, 8(S1),
708 528-534.
- 709 John, O. P. and Srivastava, S. (1999). The Big-Five trait taxonomy: History, measurement, and
710 theoretical perspectives. In L. A. Pervin and O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and*
711 *research* (Vol. 2, pp. 102-138). New York: Guilford Press.

Field Coc

Field Coc

- 761 Johnson, D.W. (1996). *Reaching out interpersonal effectiveness and self-actualization*. (6th ed) Needham
762 Heights, MA: Allyn and Bacon.
- 763 Jones, C. M. (1999). Shifting sands: Women, men, and communication. *Journal of Communication*, 49,
764 148-155.
- 765 Juhász, M. (2010). Influence of personality on Teamwork behaviour and communication, *Social and*
766 *Management Sciences* 18 (2), 63–77. doi: 10.3311/pp.so.2010-2.02
- 767 Keltner, D. (2005). Facial expressions, personality, and psychopathology. In Ekman, P. ve
768 Rosenberg, E. L. *What the face reveals*. Oxford: Oxford University Press.
- 769 Kenny, D. A., Albright, L., Malloy, T. E. and Kashy, D. A. (1994). Consensus in interpersonal
770 perception: Acquaintance and the big five. *Psychological Bulletin*, 116, 245–258.
- 771 Kılıçgil, E., Bilir, P., Özdiñç, Ö., Erođlu, K. ve Erođlu, B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi
772 ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi*
773 *ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- 774 Kinnier, R. T. and Metha, A. T. (1989). Regrets and priorities at three stages of life. *Counseling and*
775 *Values*, 33(3), 182-193. <http://dx.doi.org/10.1002/j.2161-007X.1989.tb00761.x>
- 776 Klein, C. R. (2009). *What do we know about interpersonal skills?* Unpublished doctoral dissertation,
777 University of Central Florida, Orlando.
- 778 Knapp, M. L. and Hall, J. A. (2009). *Nonverbal communication in human interaction* (7th Ed.) Boston:
779 Wadsworth/Cengage.
- 780 Koç, B., Terzi, Y. ve Gül, A. (2015). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ile kişilerarası problem
781 çözme becerileri arasındaki ilişki. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4 (1), 369-390.
- 782 Koppensteiner, M. and Grammer, K. (2011). Body movements of male and female speakers and
783 their influence on perceptions of personality. *Personality and Individual Differences*, 51, 743–747.
784 <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.014>
- 785 Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi*
786 *Dergisi*, 28, 143-149.
- 787 Korkut-Owen, F. ve Bugay, A. (2014). İletişim Becerileri Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve
788 güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 51-64.
- 789 Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S. B. ve Avcı, İ. A. (2011). Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun
790 ili örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1), 49-54.
- 791 Küçükkaragöz, H., Canbulat, T. ve Akay, Y. (2013). Öğretmen adaylarında atılganlık düzeyi ve
792 iletişim becerileri, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (22), 123-133.
- 793 Leung, S.-K. and Bond, M. H. (2001). Interpersonal communication and personality: Self and other
794 perspectives. *Asian Journal of Social Psychology*, 4, 69_86.
- 795 Levinson, D.J. (1996). *The seasons of a woman's life*. New York, Knopf
- 796 MacIntyre, P. D. (1994). Variables underlying willingness to communicate: A causal analysis.
797 *Communication Research Reports*, 12, 241_247.
- 798 Marini, M. M. (1990). Sex and gender: What do we know?, *Sociological Forum*, 5(1), 95-120.
- 799 Markman, H. J., Stanley, S. M. and Blumberg, S. L. (2010). *Fighting for your marriage*. San Francisco:
800 Jossey Bass.
- 801 Matsumoto, D. and Hwang, H. S. (2013). Cultural influences on nonverbal behavior. In Matsumoto,
802 D., Frank, M. G. and Hwang, H. S. (eds.) *Nonverbal communication. Science and applications*. Los
803 Angeles: SAGE.<http://dx.doi.org/10.4135/9781452244037.n5>
- 804 McCrae, R. R. and Costa, P. T., Jr. (1987). Validation of the five-factor model of personality across
805 instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 81-90.
- 806 McCrae R. R. and Costa, P. T. (1991). Adding liebe und arbeit: The full five-factor model and well-
807 being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 17(2), 227-232.
- 808 McCrae, R.R. and Costa, P.T. (2006). *Personality in adulthood, a five-factor theory perspective*. 2nd Ed.,
809 Guilford Press, New York

Field Coc

Field Coc

- 859 McWhirter, B.T., McWhirter J.J. and Gat, I. (1996). Depression in childhood and adolescence;
860 Working to prevent despair, In Capuzzi D Gross DR (ed) *Youth risk: A prevention resource for*
861 *counselors, teachers and Parents* 2nd Ed., 105-128, Alexandria; VA, APA Press
- 862 Mineo, L. (2017). Good genes are nice, but joy is better: Harvard study, almost 80 years old, has
863 proved that embracing community helps us live longer, and be happier.
864 [https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-](https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/)
865 [been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/](https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/) sayfasından 20 kasım 2017 tarihinde
866 alınmıştır.
- 867 Mohr, J. and Spekman, R. (1995). Characteristics of partnership success: Partnership attributes,
868 communication behavior, and conflict resolution techniques, *Strategic Management Journal*, 15(2)15,
869 135-152.
- 870 Oliver, K. G., Collin, P., Burns, J. and Nicholas, J. (2006). Building resilience in young people through
871 meaningful participation *Australian e-Journal for the Advancement of Mental Health (AeJAMH)*, 5(1), 1-
872 7.
- 873 Özer, A. K. (1995). *İletişimsizlik becerisi*, Varlık Yayınları, Özel dizi: 4.
- 874 Özerbaş, M. A., Bulut, M. ve Usta, E. (2007). Öğretmen adaylarının algıladıkları iletişim becerisi
875 düzeylerinin incelenmesi. *Abi Ercan Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 123-
876 135.
- 877 Paterson, G.R., Capaldi, D. and Bank, L. (1991). An early starter model for predicting delinquency.
878 In D.J. Pepler and K.H. Rubin (eds) *The development and treatment of childhood aggression* (pp. 139-168).
879 Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum
- 880 Pehlivan, H. (2015). Bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psiko-eğitim programının anneler
881 üzerindeki etkililiğinin incelenmesi, *Ege Eğitim Dergisi* 1 (15), 338-337
- 882 Phipps, S.T.A. and Prieto, L.C. (2011). The influence of personality factors on transformational
883 leadership: Exploring the moderating role of political skill. *International Journal of Leadership Studies*,
884 6, 430-447.
- 885 Razi, G.C., Kuzu, A., Yıldız, A.N., Ocakçı, A.F. ve Çamkuşu-Arifoğlu, B. (2009). Çalışan gençlerde
886 benlik saygısı, iletişim becerileri ve stresle baş etme, *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(1), 17-26.
- 887 Riggio, H. R. and Riggio, R. E. (2002). Emotional expressiveness, extraversion, and neuroticism: A
888 meta-analysis. *Journal of Nonverbal Behavior*, 26(4), 195-218.
- 889 Román, S., Ruiz, S. and Munuera, J.L. (2005). The influence of the compensation system and
890 personal variables on a salesperson's effective listening behavior. *Journal of Marketing Management*,
891 21, 205-230.
- 892 Roscoe L. J. (2009). Wellness: A review of theory and measurement for counselors, *Journal of*
893 *Counseling & Development*, 87(2), 216-226.
- 894 Sims, C.M. (2016). Do the big-five personality traits predict empathic listening and assertive
895 communication? *International Journal of Listening*, 31(3), 163-188,
896 <http://dx.doi.org/10.1080/10904018.2016.1202770>
- 897 Songül-Naçar, F. ve Tümkaya, S. (2011). Analysis of the relationship between the communication of
898 the class teachers and their skills to solve interpersonal problems. *Elementary Education Online*, 10(2),
899 493-511.
- 900 Suzuki-Laidlaw, T., Kaufman, D.M., MacLeod, H., Van Zanten, S., Simpson, D. and Wrixon, W.
901 (2006). Relationship of resident characteristics, attitudes, prior training and clinical knowledge to
902 communication skills performance, *Medical Education Volume*, 40(1), 18-25.
- 903 Sümer, N. ve Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Yayınlanmamış çalışma).
- 904 Swarbrick, M., Murphy, A.A., Zechner, M., Spagnolo, A.B. and Gill, K.J. (2011). Wellness coaching:
905 A new role for peers *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 34(4), 328-331.
- 906 Tannen, D. (1992). How men and women use language differently in their lives and in the classroom.
907 *Education Digest*, 57, 3-4.

Field Coc

Field Coc

Field Coc

Field Coc

- 958 Taşkın, A.K., Taşğın, Ö., Başaran, M.H. ve Taşkın, C. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
959 öğrencilerinde duygusal zekâ düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi*
960 *Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 98-103.
- 961 Toy, S. (2007). Mühendislik ve hukuk fakülteleri öğrencilerinin iletişim becerileri açısından
962 karşılaştırılması ve iletişim becerileriyle bazı değişkenler arasındaki ilişkileri, Yayınlanmamış
963 Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- 964 Tutuk, A., Al, D. ve Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati
965 düzeylerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6, 36-41.
- 966 Tümkaya, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin iletişim becerileri ile öğretmenlik tutumlarının
967 incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 49-62.
- 968 Uchida, A. (1997). Bringing the culture back in: A culture building approach to gender and
969 communication. *Women and Language*, 20, 15-24.
- 970 Verdener, R. F. (1999). *Communicate! (9th Ed)*. Belmont CA: Wadsworth Publishing Company
- 971 Wahba, J.S. and McCroskey, J.C. (2005). Temperament and brain systems as predictors of assertive
972 communication traits. *Communication Research Reports*. 22(2), 157-164.
- 973 Waldherr, A. and P. M. Muck (2011). Towards an integrative approach to communication styles: The
974 Interpersonal Circumplex and the Five-Factor Theory of personality as frames of reference.
975 *Communications*, 36, 1-27.
- 976 Weaver, C. (2005). Using the Rasch model to develop a measure of second language learners'
977 willingness to communicate within a language classroom. *Journal of Applied Measurement*, 6, 396-
978 415.
- 979 Wehby, J.H., Symons, F.J. and Shares, R.E. (1995). A descriptive analysis of aggressive behavior in
980 classroom for children with emotional and behavioral disorders. *Behavioral Disorders*, 20; 87-105.
- 981 Wenzel, A., Graff-Dolezal, J., Macho, M. and Brendle, J.R. (2004). Communication and social skills
982 in socially anxious and nonanxious individuals in the context of romantic relationships. *Behaviour*
983 *Research and Therapy*, 43, 505- 51.
- 984 Wood, J.T. (2010). *Interpersonal communication: Everyday encounters*, Sixth Edition, Wadsworth, Cengage
985 Learning
- 986 Yiğit, R. ve Deniz M.E. (2012a). Polislerin iletişim becerilerinin beş faktör kişilik özellikleri ve empatik
987 eğilimlerine göre incelenmesi, *Polis Bilimleri Dergisi* 14 (3) 67-84.
- 988 Yiğit, R. ve Deniz, M.E. (2012b). Güvenlik alanında yeni bir kurum: Özel güvenlikçilerin kişilik
989 özellikleri, empatik eğilim ve iletişim becerileri, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*,
990 12(24), 357-378.
- 991
- 992

Extended English summary

Field Coc

1. Introduction

Individuals are in a constant state of communication in their daily, social, and professional lives. However, these interpersonal communications are not always effective, healthy, or fulfilling. The factors that affect the efficacy of interpersonal communication can be summarized as the personality traits of the individuals in communication, the environment in which it takes place, and the subject and the importance of the communication. We can see that personality traits, a known important variable in communication skills, is explained differently in different theories. A study that shows a link between personality traits and communication skills reaches the conclusion that social anxiety negatively affects interpersonal relationships. Some studies examine the links between communication skills and being introverted and extroverted. In a predictive study, it was found that extroversion and emotional imbalance are general predictors of effective communication skills. Other studies show a link between age and communication skills. An examination of communication skills based on gender, however, shows different findings.

1008
1009
1010
1011
1012
1013
1014
1015
1016
1017
1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030
1031
1032
1033
1034
1035
1036
1037
1038
1039
1040
1041
1042
1043
1044
1045
1046
1047
1048
1049
1050
1051
1052
1053
1054
1055
1056
1057

2. Purpose

We were unable to encounter any studies based on the Big Five personality traits in Turkey, except for a study of adults conducted with the police and private security officers. Knowing the variables that explain communication skills in adults, it is thought, will lead to discovering more information about relationships in both daily life and at the workplace. This research has two purposes. The first is to determine whether communication skills in adults differ based on gender and age. The second is to determine whether personality traits predict communication skills.

3. Method

3.1. Participants

The participants of the first group are composed of 132 (%70.7) women, 47 (%25.2) men, and 8 (%4.3) people of unknown or unspecified gender, all between the ages 22-46. Among them, 59 (%31.6) people were aged 20-26; 56 (%29.9) were aged 27-33, and 51 (%27.3) were aged 34-46. 21 (%11.2) participants did not specify their age. The data was used in exploratory factor analysis, and other analyses. The second group of this study consists of 126 adults whom we've reached out for confirmatory factor analysis.

3.2. Data collection tools

3.2.1. Communication Skills Scale-Adult Form (CSS-AF): A principal components analysis was conducted in order to test the construct validity of the original form of the scale. The first factor accounts for 46.1% of total variance, the second accounts for 11.6%, the third for 5.5%, the fourth, 4.4%, and the fifth accounts for 4%. CSS-AF has five dimensions which consist of basics skills and personal (self) expression (BS-PSE), caring communication (CC), willingness to communicate(WC), active listening and non-verbal communication (AA-NVC) and complying with the communication principles (CCP).

The results of the confirmatory factor analysis show that the fit statistics belonging to the five factor model for the 25 items of the scale are within acceptable range within the fit indices: [χ^2 (216) = 242.0, $p < 0.001$; χ^2/df - ratio = 2.45; CFI = 0.91, IFI= 0.91, RMSEA = 0.87, SRMR = 0.008]. The Cronbach Alpha coefficient for the reliability of the scale was calculated to be 0.94. The internal consistency coefficients for the sub-factors of the scale are:0.95 for BS-PSE; 0.81 for CC; 0.74 for WC, 0.76 for AA-NVC,and 0.65 for CCP.

3.2.3. Big Five Personality Scale (BFPS): This is a 44 item, 5 sub-dimension scale developed by John and Srivastava (1999), based on the Big Five theory. BFPS also has five dimensions, which are extraversion, openness to experience, agreeableness, conscientiousness, and neuroticism. The research adapting the BFPS into a form that fits the Turkish culture was carried out by Sümer and Sümer (2005) with a study done on university students. The reliability coefficients for the dimensions of the scale in this study were between 0.60 and 0.70.

2.3 Data Analysis

A t test and a one-way analysis of variance were used in order to determine whether communication skills differ based on gender, and whether communication skill points change based on age groups, respectively. The circumstances that showed variance were examined with an LSD test. A multiple regression analysis was done in order to examine the personality factors' predictivity of communication skills. Subsequently, a segmented regression analysis of variables determined to be predictive was conducted.

3. Findings and Discussion

1058
1059 As the result of the analyses, it was determined that the total score of women's communication
1060 skills get higher scores than those of the men in the dimensions of active listening and non-verbal
1061 communication, and complying with the communication principles. There were differences
1062 displayed only in the caring communication dimension examined by age. According to this, it was
1063 found that the pay attention to communication factor increases as the age increases. It was
1064 determined that 17.8% of the total score in communication skills were explained by the extraversion
1065 and conscientiousness personality traits. Regression analysis was performed for each subscale to
1066 determine whether personality traits predict the subdimensions of CSS-AF. Accordingly, it was
1067 stated that 8.8% of the basic skills and self-expression dimension and 19.3% of the willingness to
1068 establish and maintain a relationship dimension are explained by the extroversion factor. 9.3% of
1069 the pay attention to communication dimension is predicted by the conscientiousness factor. 8.6%
1070 of the active listening and non-verbal communication dimension is explained by extroversion and
1071 4.6 % of it is explained by the conscientiousness factor. For 15.2% of the complying with the
1072 communication principles dimension is predicted by the neuroticism factor.

1073 1074 **4. Conclusion and Suggestions**

1075
1076 The results of this study show that women's communication skills, specifically in the areas of
1077 mindfulness of active listening and non-verbal communication, and complying with the
1078 communication principles, are higher than those of men. With regard to age groups, the older group
1079 (ages 34-46) displayed higher skill in caring communication than younger age groups. According to
1080 the prediction results, communication skills are explained by the personality factors of extroversion
1081 and auto-control. Its sub-dimensions are explained by the personality factors of extroversion, auto-
1082 control, and emotional inconsistency. In this case, the personality factors of extroversion, auto-
1083 control, and emotional inconsistency appear to be more potent traits in terms of explaining
1084 communication. The analyses made as part of this study found that agreeableness with other
1085 personality factors and the openness to experiences factor do not explain communication. According
1086 to these results, training relatively younger men in communication skills might have significant results.
1087 Specifically, active listening and non-verbal communication related psychoeducation programs for
1088 men could be organized. The finding that the agreeableness and openness to experiences personality
1089 traits do not explain communication could be the basis for different studies.
1090

Yetişkinlerin Cinsiyetlerine, Yaşlarına ve Kişilik Özelliklerine Göre İletişim Becerilerinin İncelenmesi

ORIGINALITY REPORT

8%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	dergipark.ulakbim.gov.tr Internet	133 words — 2%
2	BUGAY, Aslı and KORKUT OWEN, Fidan. "İletişim Becerilerinin Yordayıcıları: Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı, Benlik Saygısı, Dışa Dönüklük ve Cinsiyet", Mersin Üniversitesi, 2016. Publications	93 words — 1%
3	unknown-occult.blogspot.com Internet	36 words — 1%
4	www.iscs-a.org Internet	30 words — < 1%
5	esam.ege.edu.tr Internet	26 words — < 1%
6	www.ices-uebk.org Internet	21 words — < 1%
7	ilkogretim-online.org.tr Internet	18 words — < 1%
8	www.scopemed.org Internet	13 words — < 1%
9	journal.dogus.edu.tr Internet	12 words — < 1%
10	CETİN, Fatih and HAZİR, Koksâl. "Örgütsel Bağlamda	

Tükenmişlik Tepkisinin Gelişmesinde Kişilik Özelliklerinin Rolü", Uludağ Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, 2012.

Publications

12 words — < 1 %

11 ÖRÜCÜ, Edip and KIVRAK, Oğuzhan.

"Telekomünikasyon sektöründe çalışan personelin iletişim becerileri düzeylerinin incelenmesi", Celal Bayar Üniversitesi İİBF, 2013.

Publications

11 words — < 1 %

12 scfconferences.com

Internet

11 words — < 1 %

13 www.iojes.net

Internet

11 words — < 1 %

14 KAHYAOĞLU SÜT, Hatice, DEMİR, Gül Nazlı and ÖZER, Buse. "Klinik Uygulamaya Çıkan Öğrenci Hemşirelerin İletişim Becerileri ve Etkileyen Faktörler", İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, 2015.

Publications

11 words — < 1 %

15 www.eab.org.tr

Internet

11 words — < 1 %

16 www.saglikidaresidergisi.hacettepe.edu.tr

Internet

10 words — < 1 %

17 www.ejmanager.com

Internet

10 words — < 1 %

18 HASKAN AVCI, Özlem. "Ânı Yaşama Ölçeğinin Geliştirilmesi", Ahi Evran Üniversitesi, 2016.

Publications

10 words — < 1 %

19 www.sekam.com.tr

Internet

9 words — < 1 %

20 acikarsiv.ankara.edu.tr

Internet

9 words — < 1 %

EXCLUDE QUOTES ON

EXCLUDE MATCHES < 5 WORDS

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY ON